

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 131/13
Luxembourg, 17. listopada 2013.

Presuda u predmetu C-101/12
Herbert Schaible protiv Land Baden-Württemberg

Obveza pojedinačnog označivanja ovaca i koza je valjana

Donoseći tu mjeru kako bi uspješnije spriječio epizootske bolesti, zakonodavac nije povrijedio ni slobodu poduzetništva uzgajivača životinja ni načelo jednakog postupanja

Do izbijanja snažne epidemije bolesti slinavke i šapa u 2001. uzgajivači ovaca i koza imali su obvezu označiti svoje životinje samo ušnom markicom ili tetovažom kojima se omogućavalo njihovo povezivanje s pripadajućim gospodarstvom. Nadalje, ti su uzgajivači morali voditi registar u kojemu se navodio ukupan broj ovaca i koza na gospodarstvu svake godine.¹ Međutim, za vrijeme navedene epidemije bilo je potrebno, zbog neoznačenih koza i nedostatka sljedivosti, sustavno zaklati više milijuna životinja, da bi se nakon toga otkrilo da velik broj tih životinja uopće nije bio zaražen. K tome, trebalo je uvesti razna ograničenja unutar Europske unije i globalnu zabranu svih vrsta izvoza stoke, mesa i životinjskih proizvoda iz Ujedinjene Kraljevine.

Kako bi uspješnije spriječio takve epidemije i omogućio bolje funkcioniranje trgovine ovaca i koza između država članica, zakonodavac Unije uspostavio je novi sustav² u skladu s kojim se svaka životinja mora pojedinačno označiti pomoću dvaju sredstava za označivanje, tj. tradicionalnom ušnom markicom i elektronskim uređajem. Potonji se može javiti u obliku elektronske ušne markice, bolusa za preživače, elektronskog transpondera ili elektronskog znaka na gležnju. Oznaka svake pojedine životinje mora se registrirati u registru gospodarstva. Nadalje, ako životinje odlaze s gospodarstva, njihovo kretanje mora se registrirati u dokumentu koji ih prati. Osim toga, svaka država članica ima dužnost uspostaviti središnji registar ili računalnu bazu podataka u kojima su registrirana sva gospodarstva koja se nalaze na njenom području i, u redovitim vremenskim razmacima, sastavljati popis životinja koje se nalaze na tim gospodarstvima.

Herbert Schaible, njemački uzgajivač koji ima 450 ovaca, podnio je tužbu Verwaltungsgericht Stuttgart (Upravni sud u Stuttgartu, Njemačka), zahtijevajući da taj sud utvrdi da on ne podliježe ni obvezama pojedinačnog označivanja svojih životinja i njihovog pojedinačnog elektronskog označivanja niti obvezi vođenja registra gospodarstva. Upravni sud je u tim okolnostima zatražio od Suda da ispita jesu li te obveze valjane ili predstavljaju povredu slobode poduzetništva i načela jednakog postupanja.

Današnjom presudom Sud je utvrdio da obveze uzgajivača ovaca i koza da pojedinačno i elektronski označe svoje životinje kao i da vode ažuran registar gospodarstva ne predstavljaju povredu kako slobode poduzetništva tako ni načela jednakog postupanja.

Iako takve obveze mogu dovesti do ograničenja **prava poduzetništva**, one su ipak opravdane legitimnim ciljevima općeg interesa, tj. zaštitom zdravlja, dobrobiti životinja, borbom protiv epizootskih bolesti kao i ostvarivanjem unutarnjeg tržišta tih životinja.

¹ Direktiva Vijeća 92/102/EEZ od 27. studenoga 1992. o identifikaciji i registraciji životinja (SL L 355, str. 32.).

² Uredba Vijeća (EZ) br. 21/2004 od 17. prosinca 2003. o uspostavi sustava za označivanje i registraciju ovaca i koza i izmjeni Uredbe (EZ) br. 1782/2003 i direktiva 92/102/EEZ i 64/432/EEZ (SL L 5, str. 8.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 24., str. 112.), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 1560/2007 od 17. prosinca 2007. (SL L 340, str. 25.) i Uredbom Komisije (EZ) br. 933/2008 od 23. rujna 2008. (SL L 256, str. 5.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 27., str. 253.).

Naime, budući da olakšavaju sljedivost svake životinje i time omogućavaju nadležnim tijelima da u slučaju epizootske bolesti poduzmu sve mjere koje su potrebne radi izbjegavanja širenja zaraznih bolesti među ovcama i kozama, te obveze su prikladne i nužne za postizanje spomenutih ciljeva.

Osim toga, te obveze nisu nerazmjerne. Što se tiče **financijskog opterećenja** za uzgajivače koje je posljedica tih mjera, Sud ističe više čimbenika koje valja uzeti u obzir: (i) to opterećenje može biti manje od troškova neselektivnih mjera kao što su zabrana izvoza ili preventivno klanje stoke u slučaju pojave bolesti, (ii) novi sustav predviđa nekoliko iznimaka, (iii) obveza elektronskog označivanja uvedena je postupno, (iv) uzgajivači imaju mogućnost dobiti financijsku potporu u svrhu naknade jednog dijela dodatnih troškova povezanih s uvođenjem tog sustava. U vezi s **dobrobiti životinja**, Sud smatra da činjenica da se na životinje umjesto jednog moraju staviti dva sredstva za označivanje, kao i okolnost da nova sredstva za označivanje statistički izazivaju više ozljeda i teškoća od tradicionalnih znakova, nisu takve naravi da bi dokazali da je procjena zakonodavca Unije u pogledu prednosti uvođenja obveze elektronskog označivanja bila pogrešna. Štoviše, on ističe da novi sustav, time što olakšava borbu protiv epizootskih bolesti i što na taj način sprječava s njima povezane patnje zaraženih životinja, na pozitivan način pridonosi zaštiti dobrobiti životinja.

Novi sustav također poštuje načelo **jednakosti postupanja**.

Shodno tome, **odstupanje** koje ovlašćuje **države članice s relativno malim brojem ovaca i koza**³ da učine neobveznim sustav elektronskog označivanja nije diskriminirajuće u odnosu na uzgajivače s poslovnim nastanom u državi članici u kojoj je takvo označivanje obvezno. U tom smislu, Sud osobito ističe da su propisani pragovi razumni i razmjerni ciljevima kojima se novim sustavom teži i da se to odstupanje primjenjuje samo na životinje koje nisu uključene u promet unutar Zajednice.

Naposljetku, taj sustav također ne diskriminira uzgajivače ovaca i koza u odnosu na uzgajivače goveda i svinja, koji nisu podvrgnuti istim obvezama. Naime, usprkos određenim sličnostima između ovih dviju različitih vrsta sisavaca postoje različitosti koje opravdavaju zasebni regulatorni okvir za svaku životinjsku vrstu. Uzimajući u obzir povijesni kontekst krize prilikom izbijanja bolesti slinavke i šapa u 2001., zakonodavac Unije mogao je legitimno donijeti specifično zakonodavstvo koje predviđa elektronsko označivanje ovaca i koza koje su bile posebno pogođene tom krizom. Međutim, Sud ističe da iako je zakonodavac mogao legitimno zauzeti pristup postupnog uvođenja elektronskog označivanja, on mora, s obzirom na ciljeve spornog propisa, razmotriti postoji li potreba za preispitivanjem uspostavljenih mjera, osobito u dijelu koji se odnosi na obveznu ili fakultativnu narav elektronskog označivanja.

NAPOMENA: Prethodno pitanje omogućuje sudovima država članica da se, u okviru sporova u kojima odlučuju, obrate Sudu u vezi s tumačenjem prava Unije ili valjanosti akta Unije. Sud ne rješava nacionalni spor. Na nacionalnom je sudu da riješi slučaj u skladu s odlukom Suda. Ta odluka na isti način veže i druge nacionalne sudove pred kojima se pojavi slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

³ Najviše 600 000 ovaca i koza ukupno i 160 000 koza.